

Nový systém pro sjednocené hodnocení tenkojehlových aspiračních biopsií štítné žlázy – Bethesda 2010

Dušková J.

Ústav patologie 1. LF UK a VFN, Katedra patologie IPVZ, Vysoká škola zdravotní, CGOP s r.o., Praha

SOUHRN

Nově publikovaná klasifikace tenkojehlových aspiračních cytologií štítné žlázy je příspěvkem k mezinárodní standardizaci cytodiagnostických postupů. Práce podává překlad základní klasifikační tabulky do české terminologie, přináší stručný přehled diagnostických kategorií v kontextu užívaných a postgraduálně vyučovaných diagnostických pravidel a termínů a doporučuje přijetí klasifikace jako národního standardu.

Klíčová slova: tenkojehlová aspirační cytologie – štítná žláza – standardizace – Bethesda klasifikace

The New System for Reporting Fine Needle Aspiration Biopsies of the Thyroid Gland: Bethesda 2010

SUMMARY

The newly published Bethesda system for reporting thyroid cytopathology represents an important contribution to the international standardisation of cytodiagnostic reports. The article provides translation of the diagnostic categories into Czech terminology, discusses briefly the explanatory notes in context with the postgraduate teaching and national terminology used. The involvement of the system as a national standard is recommended.

Key words: fine needle aspiration biopsy – thyroid gland – standardization – The Bethesda system

Cesk Patol 2011; 47 (1): 8–14

Dvacet let poté, kdy byl v Bethesdě schválen první systém jednotného hlášení cervikovaginálních cytologií (1,2), se potvrzuje, že mezinárodní standardizace je nezbytným nástrojem mezilaboratorního srovnávání. Systém hodnotících kritérií a ustálených slovních obrátů v hodnocení cytopatologických změn schválený týmem specialistů sice zákonitě prochází po určité době používání kritickou revizí – jako tomu bylo s Bethesda systémem z r. 1988 v roce 2001 (3,4) – to však nesnižuje jeho užitečnost.

Pro pacienty s onemocněními štítné žlázy se tenkojehlová aspirační cytodiagnostika prosadila i přes určitá dobře známá omezení mezi základní vyšetřovací postupy. Je široce využívána. Hodnocení nálezů se liší poměrně výrazně nejen v porovnávání mezinárodním, ale i v rámci jedné země. V širší diskuzi na mezinárodní úrovni, tak jak probíhala ve Spojených státech amerických od r. 2007 (s přizvanými evropskými zástupci) a za účasti amerických specialistů i na Evropském cytologickém kongresu v Lisabonu v r. 2009, se však ukazuje (analogicky s různými národními systémy hodnocení cervikovaginálních cytologií), že jde často o rozdíly spíše zdánlivé a že jednotlivé systémy jsou převoditelné (5).

Počátkem letošního roku vyšla připravovaná publikace pro standardizované hodnocení a popisování tyreoidální cytopatologie (6).

Odvozené národní verze doporučeného standardu se mohou mírně lišit nutností překladu. Významový posun však nebude zásadní. Teprve praxe ukáže, zda a do jaké míry se zde prosadí nepřekládané základní anglicky formulované kategorie, tak jak k tomu do značné míry došlo u cervikovaginálních cytologií.

Domnívám se, že hodnocení v unifikovaném mezinárodně standardizovaném systému je jediným správným postupem.

FORMÁT ZPRÁVY O CYTOPATOLOGICKÉM VYŠETŘENÍ ŠTÍTNÉ ŽLÁZY

Doporučuje se, aby zpráva začínala obecnou diagnostickou kategorií (I–VI) – tabulka č. 1, kterou reprodukuji s co možná největší věrností (včetně nám obtížně přijatelné preference termínu Hürthleho buňky před onkocyty). U některých kategorií může být další specifikace; její uvedení však není nezbytné, ani vždy možné. Upřesnění tedy závisí jak na povaze odebraného vzorku, tak zkušenosti hodnotícího cytopatologa. Podobně komentáře a hodnocení jsou (stejně jako v Bethesda systému cervikovaginálních cytologií) součástí nepovinnou, někdy však využívanou.

✉ Adresa pro korespondenci:

Doc. MUDr. Jaroslava Dušková, CSc., F.I.A.C.

Ústav patologie 1. LF UK

Studničkova 2

128 00 Praha 2

e-mail: jaroslava.duskova@lf1.cuni.cz